

Nota informativă

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind coexistența culturilor modificate genetic cu culturi convenționale și ecologice

<p>1. Denumirea autorului</p> <p>Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind coexistența culturilor modificate genetic cu culturi convenționale și ecologice este elaborat de Direcția politici în domeniul conservării naturii și biosecurității, Ministerul Mediului</p>
<p>2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite</p> <p>Prezentul proiect este elaborat întru executarea pct. 77, capitolul 12 „Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare” din Planul Național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului 829/2023 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024 – 2027, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 422-425 art.1020 din 10.11.2023.</p> <p>Riscurile de contaminare genetică accidentală în agricultură și impactul economic al amestecului de culturi modificate genetic și nemodificate genetic trebuie abordate și luate în considerare dacă urmează cultivarea sau comercializarea unor semințe sau produse modificate genetic.</p> <p>Până în prezent, Uniunea Europeană a autorizat și a prevăzut introducerea unui număr mic de soiuri de plante modificate genetic în statele membre.</p> <p>Acest lucru a conferit, de fapt, legitimitate intrării treptate a culturilor modificate genetic în Europa și a provocat critici dure pe motiv că astfel de culturi sunt incompatibile cu alte culturi și nu există nicio dovadă că sunt inofensive pentru mediu și pentru moștenirea genetică foarte variată pe care o reprezintă, precum și pentru sănătatea umană.</p> <p>Legislația europeană reflectă preocuparea față de riscul contaminării accidentale: introducerea accidentală a OMG-urilor în culturile ecologice sau convenționale a fost recunoscută ca fiind „inevitabilă din punct de vedere tehnic”, excluzând astfel posibilitatea de a atinge toleranța zero.</p> <p>Contaminarea accidentală implică costuri suplimentare pentru fermierii convenționali și ecologici în luarea măsurilor adecvate pentru a evita contaminarea și pierderea statutului ecologic, esența acesteia fiind puritatea metodei de cultivare și a rezultatului.</p> <p>Trebuie respectat principiul conform căruia fiecare agricultor este liber să exercite inițiativă economică, care include nu numai libertatea de a alege</p>

sistemul de producție cel mai viabil din punct de vedere economic, ci și necesitatea de a păstra separat culturile pe care alege să le producă pentru a evita contaminarea reciprocă.

În același timp, alegerea consumatorului trebuie, de asemenea, protejată în ceea ce privește produsul achiziționat, a cărui integritate trebuie menținută nu numai atunci când este introdus pe piață, ci și în faza anterioară de cultivare, prin asigurarea trasabilității și a absenței contaminării în sistemele de producție agro-culturală.

Legea Republicii Moldova nr. 152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic expres interzice cultivarea în scop comercial a soiurilor de plante modificate genetic pentru o perioadă de 20 de ani de la data adoptării legii menționate.

Cu toate acestea contaminarea semințelor utilizate în agricultura convențională și organică nu poate fi exclusă, luând în considerare faptul că, de exemplu în România, până în anul 2007 a fost permisă cultivarea soiilor modificate genetic, iar până în prezent, pe suprafețe limitate se cultivă porumbul modificat genetic.

Această situație impune adoptarea unor măsuri urgente și adecvate de ameliorare și dezvoltare a cadrului normativ secundar ce ține de domeniul securității biologice, inclusiv transpunerea în legislația națională a prevederilor legislației europene de ține de coexistența culturilor modificate genetic cu culturi convenționale și ecologice.

3. Descrierea gradului de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene

Prezentul Regulament transpune Recomandarea Comisiei din 13 iulie 2010 privind orientările pentru elaborarea măsurilor naționale de coexistență pentru evitarea prezenței accidentale a OMG-urilor în culturile convenționale și ecologice 2010/C 200/01.

Comisia Europeană consideră că în Uniunea Europeană nu ar trebui exclusă nicio formă de agricultură, fie că este convențională, organică, modificată genetic. Fermierii sunt liberi să aleagă tipul de producție pe care îl preferă, fără a fi nevoiți să schimbe tiparele deja stabilite în zonă și fără a cheltui mai multe resurse.

Astăzi, normele UE privind culturile modificate genetic sunt foarte rigide; în special, înainte de a începe o cultură comercială a culturilor modificate genetic, este obligatoriu să obțineți o autorizație specifică a Comisiei Europene (pe baza unei evaluări a riscurilor de siguranță efectuată de Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară), iar alimentele și furajele modificate genetic (pragul de 0,9%) trebuie să fie etichetate (pentru

a informa consumatorii) și urmărite.

Coexistența este punctul slab al legislației europene în domeniu. Comisia Europeană definește termenul de coexistență ca fiind capacitatea fermierilor de a face o alegere practică între producția convențională, ecologică și modificată genetic (MG), cu respectarea obligațiilor legale de etichetare și/sau standarde de puritate. În termeni simpli, coexistența este o modalitate de a permite fermierilor să aleagă între cele trei sisteme agricole. Alegerea fermierilor de a cultiva culturi MG sau non-MG depinde nu numai de aspectele tehnice legate de câștigurile de productivitate și de beneficiile agronomice care se obțin în urma adoptării acestei tehnologii, ci și de preferințele consumatorilor. În special în Europa, consumatorii continuă să fie îngrijorați de potențialele implicații negative ale producției pe scară largă a culturilor modificate genetic pentru mediu și siguranța alimentară. În conformitate cu Directiva 2001/18/CE (articolul 26 bis), statele membre pot organiza măsuri pentru a evita prezența accidentală a OMG-urilor în alte produse nemodificate genetic.

Pentru a ajuta statele membre să organizeze măsuri naționale de coexistență, Comisia Europeană a adoptat Recomandarea 2010/C200/01) privind liniile directoare pentru dezvoltarea strategiilor și bunelor practici naționale pentru a asigura coexistența culturilor modificate genetic cu agricultura convențională și ecologică. Actul stabilește că abordările privind coexistența trebuie dezvoltate într-un mod transparent, bazat pe orientări tehnice și în cooperare cu toate părțile interesate implicate. Orientările se bazează pe experiențe cu practicile existente de segregare și, în același timp, asigură un echilibru echitabil între interesele fermierilor de toate tipurile de producție. În plus, ei afirmă că măsurile de management pentru asigurarea coexistenței ar trebui să fie eficiente și rentabile, fără a depăși ceea ce este necesar pentru a respecta pragurile UE pentru etichetarea OMG-urilor. Astăzi se acceptă că izolarea totală a materialului MG, cu siguranță odată ce biotehnologia agricolă este răspândită în UE, este imposibilă; coexistența se concentrează pe practicile folosite pentru a reduce prezența accidentală a MG. Implementarea măsurilor de conviețuire este un proces complex datorită diversității pe teren, agricultură și condiții naturale care se extind în Europa.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Regulamentul stabilește cerințele pentru cultivarea, îngrijirea, recoltarea, depozitarea și transportul culturilor modificate genetic pentru a preveni introducerea OMG-urilor în culturile convenționale și ecologice și pentru a asigura răspunderea pentru contaminarea cu OMG-uri.

Regulamentul reglementează posibilitatea producătorilor de a cultiva culturile modificate genetic, asigurând protecția culturilor convenționale și ecologice împotriva introducerii OMG-urilor.

Măsurile de coexistență prevăzute de legislația națională și regulile de bună practică includ registrul privind eliberarea de OMG-uri, obligațiile fermierilor de OMG-uri de a informa vecinii cu privire la cultivarea planificată, obligația de a informa autoritățile și participarea publicului, obligația de a informa persoana vătămată, precum și obligația de a informa vecinul înainte de a demara procesul de cultivare a plantelor modificate genetic, regulile de distanță pentru plantare precum culturile OMG și non-OMG și răspunderea pentru contaminarea culturilor vecine.

În Jurnal de înregistrare, care urmează a fi menținut de producătorii de culturi modificate genetic urmează a fi incluse informații despre OMG-ul (denumirea și caracteristicile acestuia), proprietatea pe care va fi eliberat, perioada în care va fi cultivat și, dacă este cazul, numele persoanei care cultivă parcela de teren. Producătorul de culturi modificate genetic trebuie să înregistreze informațiile necesare înainte de cultivare.

Jurnalul va fi deschis publicului în ceea ce privește caracteristicile și terenul pe care va fi cultivat OMG-ul. Obligațiile suplimentare de informare prealabilă revin producătorului deoarece acesta este obligat să-și informeze vecinii despre cultivarea OMG-urilor cu cel puțin 3 luni înainte de cultivare.

În cazul în care producătorul respectă toate reglementările, dar culturile vecinului sunt totuși contaminate, acesta este răspunzător pentru daunele rezultate din contaminare, adică daunele pe care trebuie să le suporte vecinul deoarece trebuie să-și eticheteze culturile ca fiind pe bază de OMG sau nu le pot eticheta fără OMG.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind coexistența culturilor modificate genetic cu culturi convenționale și ecologice nu are impact negativ asupra economiei statului, dar va crea facilități pentru producătorii autohtoni ai producției agricole tradiționale și ecologice, prin stabilirea mai multor reglementări la utilizarea organismelor modificate genetic.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Hotărârii de Guvern nominalizat vine întru executarea Planului Național de Acțiuni pentru Aderarea la Uniunea Europeană pentru anii 2023-2027 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.829/2023. Proiectul transpune Recomandarea Comisiei din 13 iulie 2010 privind orientările pentru elaborarea măsurilor naționale de coexistență pentru evitarea prezenței accidentale a OMG-urilor în culturile convenționale și ecologice (2010/C 200/01).

Proiectul este elaborat în temeiul prevederilor art.27 alin (2) din Legea nr. 152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic (publicat: 05-07-2022 în Monitorul Oficial Nr. 208-216 art. 379) care transpune Directiva 2001/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 martie 2001 privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic și de abrogare a Directivei 90/220/CEE a Consiliului.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul cu referire la inițierea elaborării proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea regulamentului privind coexistența culturilor modificate genetic cu culturile tradiționale și ecologice a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului în data de 06.03.2024 la următoarea adresă:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-referire-la-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-coexistenta-culturilor-modificate-genetic-cu-culturile-traditionale-si-ecologice/12153>

Anunțul privind consultarea publică a Analizei Impactului de Reglementare a proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea regulamentului privind coexistența culturilor modificate genetic cu culturi convenționale și ecologice în data de 27.03.2024 a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Mediului la următoare adresă:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-publica-a-analizei-impactului-de-reglementare-la-1-proiectul-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-coexistenta-culturilor-modificate-genetic-cu-culturi-conventionale-si-ecologice-2-proiectul-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-deplasarile-transfrontaliere-ale-organismelor-modificate-genetic-3-proiectul-hotararii-guvernului-de-punere-in-aplicare-a-legii-nr-1522022-cu-privire-la-reglementarea-si-controlul-organismelor-modificate-genetic/12270>

8. Constatările expertizei anticorupți
Proiectul va fi supus expertizei anticorupție conform art. 35 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative de către Centrul Național Anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Prezentul proiect conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, prin urmare va fi supus expertizei de compatibilitate de Centrul de Armonizare a Legislației conform art. 36 din legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul va fi supus expertizei juridice conform art. 37 din legea nr.100/2017 cu privire la actele normative fiind solicitată efectuarea expertizei de către Ministerul Justiției.
11. Constatările expertizei grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
În conformitate cu art. 34 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și în contextul Hotărârii Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, Analiza impactului de reglementare a fost examinată în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător în data de 14.05.2024.

Ministru

Sergiu LAZARENCU